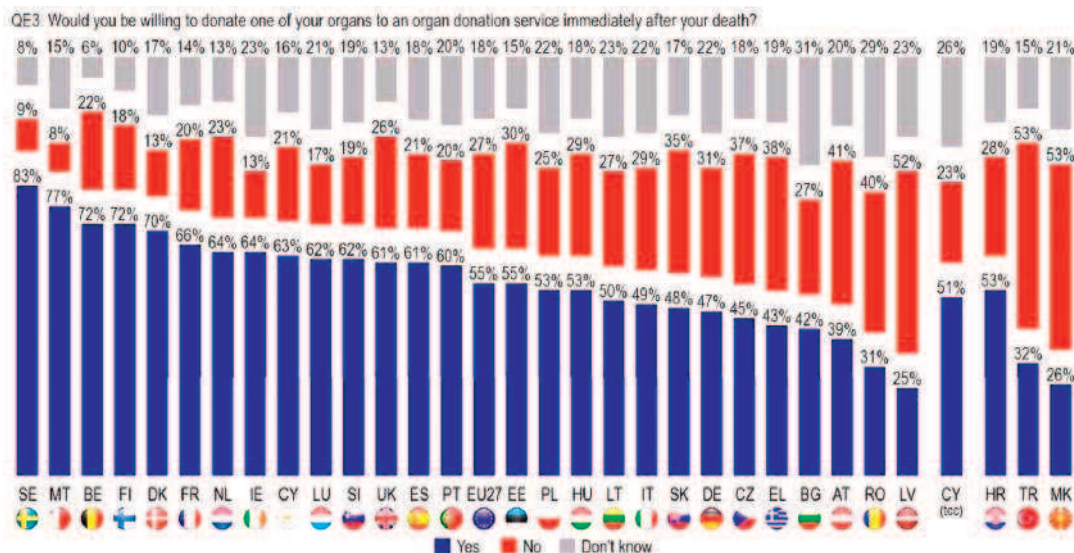

Eurobarometer felmérés – 2009.

Az egészségügyi területen működő kontinentális és világszervezetek 2010-ben a szervadományozás és szervátültetés témakörét kiemelt jelentőséggel kezelik, mindezt elősegíti, hogy az Európai Parlament és Tanács május 19-én elfogadta az Átültetésre szánt emberi szervekre vonatkozó minőségi és biztonsági előírásokról szóló irányelvet. A dokumentum a miniszteri szakbizottság általi elfogadásra vár a hatálybalépés előtt.

A WHO szintén elfogadta május 21-i ülésén azt a 11 pontból álló ajánlást, mely a humán eredetű sejt-, szövet- és szervátültetésre vonatkozik. Az Európai Bizottság 1973 óta végez felméréseket a tagállamok lakosainak körében olyan témákkal kapcsolatban, mint a szociális helyzet, egészségügy, kultúra, információs technológia, környezetvédelem stb. Az Eurobarometer felmérések eredményei segítséget nyújtanak döntéshozatali szinten az egyes irányelvek kidolgozásában. Az európai uniós lakosainak szervdonációval, transzplantációval kapcsolatos attitűdjét vizsgálták 2009-ben 27 tagállamban, ill. három, tagfelvételi kérelmet benyújtott országban (Horvátország, Törökország, Macedónia). Összesen 26.788 interjú készült, egy irányított kérdéssor mentén, Magyarországon 1.044 válaszadó bevonásával. A felmérésből kiderül, hogy az európai lakosság 55%-a támogatja a szervadományozást, haláluk esetén felajánlja szerveit szervátültetés céljából, és 53% felajánlaná valamely legközelebbi hozzátartozója szerveit is. Magyarországon mindkét arány hasonló értéket mutat, 53% és 49%. A szervdonáció támogatottságának mértéke magasabb a 2004. előtt csatlakozott tagországokban, kivételt képez Ausztria és Görögország. Az észak-európai országokban lényegesen magasabb a támogatottság mértéke, mint Dél-Európában, kivételt képez Málta, ahol a megkérdezettek 77%-a felajánlja szerveit.

A megkérdezettek 40%-a válaszolta, hogy családjában történt már olyan beszélgetés, melyben megismerhették családtagjaik szervadományozásáról, szervátültetéséről alkotott véleményét. Magyarországon a válaszadók 29%-a felelt erre a kérdésre igen-nel. Az igen-nel válaszolók aránya Hollandiában a legmagasabb – 74%. A donáció, transzplantáció törvényi szabályozását csupán a megkérdezettek 28%-a ismeri, Magyarországon 23%. A válaszadók között a nem és az életkor tekintetében nincs, vagy csak minimális a szignifikáns különbség, a fő differenciáló tényező a képzettség és a foglalkozás: a tanulmányukat 20 éves koruk után befejezők 40%-a, a vezető beosztásban dolgozók 41%-a ismeri a jogi szabályozást hazájában. Szoros összefüggés van a jogi szabályozás ismerete és a családon belül történt vélemény megosztás között: akiknek a családjában történt már olyan beszélgetés, melyben a családtagok megismerhették egymás szervdonációról, transzplantációról alkotott véleményét, azon válaszadók közel fele, 48% tisztában van a nemzeti törvényekkel. A szervadományozást nem támogató válaszadók között felmérték a visszautasítás okait: az egészségügyi rendszer iránti bizalmatlanság – 21%, és a holttesttel történő manipuláció – 25% a visszautasításban szerepet játszó két fő tényező, de vallásos okok és egyéb, meg nem nevezett okok szintén szerepelnek. 31% nem tudta pontosan meghatározni az indokot, miért nem ajánlaná fel szerveit.

A felmérés összegzőként elmondható, hogy a magasabb iskolai végzettségű és magasabb beosztásban dolgozó emberek tájékozottabbak és támogatóbbak a szervadományozással kapcsolatban, a pénzügyi nehézségekkel küszködők kevésbé nyitottak a téma iránt, körükben magasabb az elutasítás aránya.